

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Dagmar Nygrínové v právní věci žalobce: **N. X. V.**, zast. Mgr. Lilianou Vochalovou, advokátkou, se sídlem v Praze 2, nám. I. P. Pavlova 3, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem, ze dne 7. 3. 2005, č. j. 14 Az 521/2003 - 25,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádnému z účastníků **s e n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností napadá shora označený rozsudek krajského soudu, kterým byla zamítnuta jeho žaloba směřující proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 15. 10. 2003, č. j. OAM-41/LE-B03-B03-2003. Tímto rozhodnutím nebyl stěžovateli udělen azyl pro nesplnění podmínek podle § 12, § 13 odst. 1, 2, a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu) a současně bylo vysloveno, že na stěžovatele se nevztahuje překážka vycestování ve smyslu ustanovení § 91 tohoto zákona.

Stěžovatel požádal rovněž o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

V žalobě, která směřovala proti uvedenému rozhodnutí žalovaného správního orgánu, stěžovatel odkazoval na již v řízení o udělení azylu uváděné důvody, a to zejména osobní a ekonomické důvody, pro něž vlast opustil, a dále na to, že ve Vietnamu nejsou dodržována základní lidská práva. Stejně tak namítal, že nebyl zjištěn přesný a skutečný stav věci a došlo k nesprávnému posouzení věci. Požadoval zrušení napadeného rozhodnutí.

V napadeném rozsudku dospěl krajský soud obdobně jako správní orgán k závěru, že stěžovatel domovskou zemi neopustil z důvodů upravených zákonem o azylu, tj. v důsledku pronásledování za uplatňování politických práv a svobod, nebo pro odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů (§ 12 zákona o azylu). Soud přisvědčil žalovanému správnímu orgánu a dovodil ekonomické důvody odchodu z vlasti a snahu o legalizaci pobytu v České republice. V žádné z námitek přitom Krajský soud v Ústí nad Labem stěžovateli nepřisvědčil a žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel kasační stížnost, ve které namítá stížnostní důvody vymezené v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Konkrétně zejména uvádí, že krajský soud se nezabýval tím, zda správní orgán postupoval v souladu s platnými právními předpisy (odkázal na § 3 odst. 4, § 46 správního řádu, a na § 12 zákona o azylu) a zda vycházel ze spolehlivě zjištěného stavu věci. Dále uvedl, že krajský soud nezkoumal se zřetelem k jeho situaci, zda jsou dány podmínky dle § 14 zákona o azylu. K tomuto doplnil, že mu nebylo řádně zdůvodněno, proč důvody, které uvedl ve své žádosti (ekonomické důvody, legalizace pobytu, obava z návratu) nejsou důvody zvláštního zřetele hodné a nemohou být považovány za humanitární, zejména za situace, kdy je nutné zvážit celkovou politickou a ekonomickou situaci a stav dodržování lidských práv ve Vietnamu. Podle názoru stěžovatele tak měla být přezkoumána zákonnost správního uvážení, neb zde jsou tzv. humanitární důvody.

Na základě výše uvedeného navrhuje zrušení napadeného rozsudku a vrácení věci k dalšímu řízení.

Žalovaný podal ke kasační stížnosti vyjádření, ve kterém uvedl, že popírá oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jak správní rozhodnutí, tak i rozsudek soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy; odkázal na správní spis a judikaturu. Navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas a jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná. Stěžovatel je zastoupen advokátkou.

Nejvyšší správní soud dále vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je o kasační stížnosti rozhodováno přednostně a kde je žadatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně). Ze zákona platnost uvedeného

víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Napadený rozsudek Nejvyšší správní soud přezkoumal v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Po přezkoumání kasační stížnosti Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Před samotným posouzením věci považuje Nejvyšší správní soud za nutné předeslat, že v řízení o kasační stížnosti je jeho úkolem posoudit, zda předchozí řízení naplňuje důvody vymezené v § 103 odst. 1 s. ř. s., specifikované stěžovatelem.

Z obsahu kasační stížnosti plyne, že se stěžovatel dovolává důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Podle citovaných ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené a) nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení, b) vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, měl napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost a d) nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Naplnění výše uvedených důvodů však Nejvyšší správní soud v souzené věci neshledal.

Podle ustanovení § 12 zákona o azylu *se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.*

Z předloženého správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil následující podstatné skutečnosti: ze žádosti o udělení azylu ze dne 7. 1. 2003 vyplynulo, že stěžovatel jako důvod opuštění země původu uváděl, že se nechce vrátit do Vietnamu, chce zůstat zde a legalizovat si pobyt. Z Protokolu o pohovoru k důvodům žádosti o udělení azylu ze dne 12. 2. 2003 vyplynulo, že stěžovatel o azyl žádá z důvodu legalizace pobytu; na území České republiky pobývá od roku 1990, zaměstnavatel mu zařizoval prodloužení pobytu až do r. 2000. Od roku 2000 na území České republiky pobýval nelegálně, v roce 2002 byl zadržen policií. V témže roce také ztratil všechny doklady. Poté požádal o azyl. O azyl již na území České

republiky žádal v minulých letech, řízení bylo ukončeno v roce 1995 zpětvzetím žádosti o udělení azylu. Z protokolu přitom vyplynulo, že stěžovatel ve vlasti žádné problémy kvůli rase, národnosti nebo náboženství neměl, politického života se aktivně neúčastnil. Na závěr protokolu pak stěžovatel svým podpisem stvrdil, že byl seznámen s obsahem protokolu, (vedeného za přítomnosti tlumočnicka), souhlasí s ním a nežádá doplnění ani změny.

Z takto zjištěného skutkového stavu, a to v rozhodující míře přímo od stěžovatele, vycházel správní orgán, jakož i krajský soud a jejich závěr o nedůvodnosti stěžovatelovy žádosti o udělení azylu, tak plně vychází z řádně zjištěného skutkového stavu. Stěžovatelem uváděné důvody by mohly za určitých okolností vyvolat udělení azylu. Z důvodu, že však stěžovatel o azyl požádal až po delším nelegálním pobytu zde, resp. až poté, co byl zadržen policií, lze dovodit toliko snahu o legalizaci pobytu a nikoliv důvody uváděné v kasační stížnosti, pro které by bylo možné azyl udělit. Pro podporu svých závěrů odkazuje Nejvyšší správní soud i na svou konstantní judikaturu, např. na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 6. 2005, sp. zn. 4 Azs 395/2004, ve kterém bylo uvedeno, *že žádost o azyl podaná nikoliv bezprostředně po příjezdu na území České republiky, ale až poté, co byl žadatel zadržen policií, svědčí o účelovosti takovéto žádosti.*

Ostatně k požadovanému udělení humanitárního azylu je třeba uvést, že udělení azylu podle ustanovení § 14 zákona o azylu je na volné úvaze správního orgánu, přičemž však tuto volnou úvahu, tedy zda v daném případě byl důvod hodný zvláštního zřetele či nikoli, může správní soud přezkoumávat pouze z hlediska překročení případných mezí správního uvážení (§ 78 odst. 1 s. ř. s.), nebo z hlediska případné libovůle ze strany správního orgánu. Tomu ostatně dlouhodoběji koresponduje i konstantní soudní judikatura. Podle dřívější judikatury se *rozhodování o tom, zda bude udělen azyl podle § 14 zákona o azylu, děje ve volné úvaze správního orgánu*; podle této judikatury *se ani nejedná o „právo“, na němž by mohl být někdo zkrácen – viz např. na rozsudek Vrchního soudu v Praze sp. zn. 6 A 771/2000 či usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 11. 11. 2002, sp. zn. IV. ÚS 532/02. Rovněž tak ze stávající konstantní judikatury vyplývá, že správní soudy mohou přezkoumávat rozhodnutí správních orgánů vydané v návaznosti na ustanovení § 14 zákona o azylu pouze omezeně, a to z hlediska mezí správního uvážení, popř. z hlediska jeho případného zneužití. K tomu viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, sp. zn. 3 Azs 12/2003, kde bylo uvedeno: „Na udělení azylu z humanitárního důvodu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., nemá žadatel subjektivní právo. Správní orgán o něm rozhoduje na základě správního uvážení; jeho rozhodnutí přezkoumává soud pouze v omezeném rozsahu, a to z hlediska dodržení příslušných procesních předpisů (§ 78 odst. 1 s. ř. s.).“* Lze tak shrnout, že Nejvyššímu správnímu soudu nepřísluší posuzovat, zda v souzené věci došlo k naplnění důvodů hodných zvláštního zřetele, nýbrž přísluší mu pouze zhodnotit, zda krajský soud napadené rozhodnutí žalovaného řádně přezkoumal. Nejvyšší správní soud, obdobně jako soud krajský, shledal, že žalovaný správní orgán se situací stěžovatele dostatečně zabýval, překročení mezí správního uvážení ani libovůli v rozhodnutí žalovaného však nezjistil. Nejvyšší správní soud tak námitkám stran neudělení azylu dle § 14 zákona nemohl stěžovateli přisvědčit.

Stejně tak Nejvyšší správní soud neshledal, že by se krajský soud nezabýval tím, zda správní orgán postupoval v souladu s platnými právními předpisy a zda vycházel ze spolehlivě zjištěného stavu věci. Nejvyšší správní soud přitom dospěl k závěru, že v odůvodnění rozhodnutí žalovaného správního orgánu jsou správně posouzeny rozhodující právní i faktické skutečnosti, z nichž žalovaný vycházel, skutková zjištění jsou zde přehledně a srozumitelně uvedena a vyplývají z provedených důkazů,

příčemž krajský soud správně posoudil, že skutkový stav byl žalovaným správním orgánem zjištěn přesně, důkazy, které si správní orgán opatřil byly úplné, a tyto vyhodnotil v kontextu platné právní úpravy.

Po posouzení všech námitek a jejich porovnání s významem jednotlivých důvodů, pro něž lze kasační stížnost podat, dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že k naplnění ani jednoho z namítaných stížnostních důvodů, nedošlo.

Nejvyšší správní soud s ohledem na svou ustálenou rozhodovací praxi závěrem jen pro úplnost konstatuje, že podstatou a smyslem azylového řízení je udělit azyl toliko za pronásledování za uplatňování politických práv a svobod, nebo z důvodu odůvodněného strachu z pronásledování z taxativně vymezených důvodů. Azylové zákonodárství České republiky přitom, a to v kontextu právních úprav azylu v jiných demokratických evropských zemích, tak vnímá právo na azyl toliko jako právo na nezbytnou ochranu před výše uvedeným, což však v souzené věci nenastalo.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s, ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl v řízení úspěch, žalovaný, který v řízení úspěch měl, žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné mu vzniklé náklady ze spisu nezjistil, proto rozhodl tak, že se žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. dubna 2006

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu